

Tehtäviä selkokirjaan

Komeetta Olas

Tuomas Kilpi

Sisällys

Kysymyksiä kirjasta	2
Sanastoa	6
Oikein vai väärin?	7
Tapahtumat järjestykseen	8
Kuka sanoi?	8
Sanaristikko	9
Keskustelu- ja kirjoitustehtäviä	10
Tiedonhakutehtäviä	13

Nämä tehtävät on tarkoitettu tukemaan selkokirjan käyttöä opetuksessa ja opiskelussa. Kaikkia tehtäviä saa käyttää, kopioida, levittää ja muokata vapaasti.

Tuomas Kilven selkokirjan Komeetta Olas on julkaissut Oppian.

Lisää selkokieliä tieto- ja kaunokirjoja löydät osoitteesta selko.oppian.fi

Kysymyksiä kirjasta

| Valitse oikea vastaus. Ympyröi oikea kirjain.

Lue sivut 5–14.

Luvut: 1 · 2

1. Nakamura tutki lukuja näytöillä. Mitä komeetalle oli tapahtunut?
 - a) Se oli alkanut sulaa.
 - b) Se oli kadonnut näytöiltä.
 - c) Se oli poistunut radaltaan.
 2. Mikä Carlsenin mielestä suojasi asemaa?
 - a) Aseman omat ohjukset
 - b) Paksu jääkerros
 - c) Vahva metallikuori
 3. Kappale oli tulossa kohti asemaa. Mitä Nakamura teki?
 - a) Hän lähetti kaikki tiedot Maahan.
 - b) Hän juoksi aseman ovelle.
 - c) Hän pukeutui avaruuspukuun.
 4. Mitä Plutolle tapahtui?
 - a) Se lensi pois radaltaan.
 - b) Se syttyi palamaan.
 - c) Se hajosi sirpaleiksi.
 5. Ruurik huokaisi. Miksi huokaus ei ollut tarpeellinen?
 - a) Kukaan ei kuullut sitä.
 - b) Hän ei ollut oikeasti surullinen.
 - c) Hänellä ei ollut keuhkoja.
 6. Luvun 2 alussa kuningas ja sotilaat taistelivat. Mitä Ruurik oikeasti teki?
 - a) Hän pelasi shakkia.
 - b) Hän pelasi korttia.
 - c) Hän pelasi tietokonepeliä.
-

Lue sivut 15–26.

Luvut: 3 · 4

7. YK:n presidentti puhui komeetasta. Mitä puolustusvoimien piti tehdä?
 - a) Rakentaa suoja Maapallon ympärille
 - b) Viedä ihmiset turvaan maan alle
 - c) Tuhota komeetta

- 8. Puhe päättyi, ja Oro tutki uutisia. Mitä ihmiset tekivät?**
- a) He pysyivät rauhallisina kotona.
 - b) He lähtivät kaduille.
 - c) He menivät suojiin maan alle.
- 9. Mitä Ruurik sanoi komeetta Olaksesta?**
- a) Se oli hyökkäys ihmiskuntaa vastaan.
 - b) Se oli pelkkää luonnon sattumaa.
 - c) Se oli kadonnut avaruusalus.
- 10. Komissaari kertoi instituutin salaisen suunnitelman. Mikä se oli?**
- a) Rakentaa pakoalus toiseen aurinkokuntaan
 - b) Rakentaa uusi ase komeettaa vastaan
 - c) Rakentaa suoja syvälle maan alle
- 11. YK ja instituutti tarvitsivat Ruurikia eri paikoissa. Mitä Ruurik ehdotti?**
- a) Uusien Ruurikien rakentamista
 - b) Vanhojen Ruurikien aktivointia
 - c) Instituutin suunnitelman lopettamista
- 12. Oro kysyi Ruurikilta: ”Mikä on sinun tärkein tehtäväsi?” Mitä Ruurik vastasi?**
- a) Hänen täytyi varmistaa, että ihmiskunnan suurimmat saavutukset säilyvät.
 - b) Hänen täytyi varmistaa, että instituutin johtajat pysyvät turvassa.
 - c) Hänen täytyi varmistaa, että kaikki ihmiset pääsevät turvaan komeetalta.
- 13. Johtajat äänestivät Ruurikin ehdotuksesta. Kuka äänesti vastaan?**
- a) Oro
 - b) Caruana
 - c) Rapport
-

Lue sivut 27–39.

Luvut: 5 · 6

- 14. Caruana avasi ensimmäisen kaapin. Kenen kasvot hahmolla oli?**
- a) Komissaarin
 - b) Caruanan
 - c) Ruurikin
- 15. Minkä avulla Ruurik päivitti RUR-20:n?**
- a) Caruanan tietokoneen
 - b) Oman varmuuskopionsa
 - c) Instituutin tietokannan

- 16. Caruana sanoi: "Olen pahoillani." Mikä oli hänen mielestään väärin?**
- a) RUR-20:n päivittäminen
 - b) Valehtelu
 - c) Varmuuskopion tekeminen
- 17. Ruurik kysyi RUR-20:ltä: "Tiedätkö, kuka sinä olet?" Mitä RUR-20 vastasi?**
- a) "Olen RUR-20."
 - b) "Olen ihminen."
 - c) "Olen Ruurik."
- 18. Polttopullo räjähti ihmisten keskellä. Mitä RUR-20 teki?**
- a) Hän hyppäsi alas ja sammutti liekit.
 - b) Hän hyppäsi alas ja pelasti nuoren miehen.
 - c) Hän hyppäsi alas ja otti heittäjän kiinni.
- 19. Miksi väkijoukko hajaantui RUR-20:n mukaan?**
- a) Sotilaat olivat ampuneet monta kertaa ilmaan.
 - b) Ihmiset tiesivät, että RUR-20 oli paikalla.
 - c) Ihmisiltä olivat loppuneet polttopullot.
- 20. Mitä ihmiset luulivat aluksista RUR-20:n mukaan?**
- a) Ne olivat aseita komeettaa vastaan.
 - b) Niissä oli paljon ruokaa ja vettä.
 - c) Niillä pääsi pakoon Maapallolta.
-

Lue sivut 40–52.

Luvut: 7 · 8

- 21. RUR-20 odotti Nemoa Nemon asunnossa. Mistä RUR-20 halusi tietoa?**
- a) Nemon perheestä
 - b) Nemon työpaikasta
 - c) Nemon järjestöstä
- 22. Nemo sanoi, että komeetta saavuttaa pian Marsin. Mitä RUR-20 kertoi?**
- a) Komeetta oli tuhonnut ihmisten siirtokunnat.
 - b) Komeetta oli muuttanut suuntaansa Marsin kohdalla.
 - c) Komeetta oli pysähtynyt Marsin kiertoradalle.
- 23. Miten RUR-20 sai kaikki tiedot Nemolta?**
- a) Hän satutti Nemoa.
 - b) Hän lupasi Nemolle paikan aluksessa.
 - c) Hän uhkasi Nemon perhettä.

24. Missä instituutin avaruustelakka oli?

- a) Maapallon pohjoisnavalla
- b) Kuun pimeällä puolella
- c) Marsin kiertoradalla

25. Ruurik tarkisti asioita instituutin tietokannasta. Mitä Ruurik huomasi arvonnasta?

- a) Vain lapset ja heidän äitinsä pääsivät alukseen.
- b) Arvonnasta voittajia oli enemmän kuin kapseleita.
- c) Kaikki johtajat ja heidän perheensä pääsivät alukseen.

26. Caruana ja Ruurik puhuivat telakalla. Miltä kaikki tuntui Caruanasta?

- a) Turvalliselta ja reilulta
- b) Uudelta ja ihmeelliseltä
- c) Väärältä ja epäoikeudenmukaiselta

Lue sivut 53–62.

Luvut: 9 · 10

27. Missä Nautilus oli, kun komeetta Olas saapui Maapallolle?

- a) Pakomatalla
- b) Telakalla Kuussa
- c) Maapallon kiertoradalla

28. Komeetta Olas saapui Maapallolle. Mitä Olas tuhosi ensin?

- a) Kuun telakan
- b) Puolustusvoimien alukset
- c) Maapallon suurimmat kaupungit

29. Rapport sanoi, että Olas ei huomannut Nautilusta. Miten Oro selitti asian?

- a) Kuu oli Nautiluksen ja Olaksen välissä.
- b) Nautilus lensi pois hyvin nopeasti.
- c) Ruurikit ampuivat kappaleet alas.

30. Caruana puhui Ruurikin kanssa Nautiluksessa. Mitä Caruana uskoi tekoälystä?

- a) Tekoäly on ihmisten paras ystävä.
- b) Tekoäly pelastaa vielä ihmiskunnan.
- c) Tekoäly on vaarallinen ihmisille.

31. Aurinkokunta jäi Nautiluksen taakse. Mitä Ruurikit tekivät horroskapseleille?

- a) He siirsivät ne aluksen keskelle.
- b) He työnsivät ne avaruuteen.
- c) He herättivät ihmiset unesta.

32. Mitä Ruurik ajatteli kirjan lopussa ihmiskunnasta?

- a) Ihmiskunnan aika oli ohitse.
- b) Ihmiskunta oli nyt pelastettu.
- c) Ihmiskunta oli turvassa Nautiluksessa.

Sanastoa

| Mitä sana tarkoittaa? Kirjoita viivalle oikean selityksen kirjain.

1. anturi s.6	_____ a) tietokoneohjelma, joka osaa ajatella ja oppia
2. evakuoida s.9	_____ b) pieni huone, jonka kautta aluksesta pääsee avaruuteen
3. pakokauhu s.17	_____ c) viedä ihmiset pois vaarallisesta paikasta
4. mellakka s.18	_____ d) niin suuri pelko, että ihminen ei enää ajattele järkevästi
5. tekoäly s.20	_____ e) valinta, jossa sattuma ratkaisee
6. aktivoida s.22	_____ f) pieni pommi, joka sytyttää tulen
7. polttopullo s.34	_____ g) laite, joka mittaa jotakin
8. drooni s.38	_____ h) käynnistää kone
9. arvonta s.50	_____ i) tilanne, jossa vihaiset ihmiset käyttävät väkivaltaa kaduilla
10. ilmalukko s.62	_____ j) pieni lentävä laite, jota ohjataan kaukaa

Oikein vai väärin?

Lue lause. Onko lause oikein vai väärin? Laita rasti oikeaan ruutuun. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

	Oikein	Väärin
1. Komentaja Carlsen oli asunut Plutossa jo monta vuotta.	☐	☐
2. Komentaja Carlsen halusi evakuoida aseman.	☐	☐
3. Komeetan kappaleet tuhosivat tutkimusasemat Plutossa ja Tritonilla.	☐	☐
4. Caruana kysyi Ruurikin arviota tilanteesta.	☐	☐
5. Caruana ja Ruurik aloittivat aktivoinnin uusimmasta Ruurikista.	☐	☐
6. Päivityksen jälkeen Ruurikilla ja RUR-20:llä oli samat muistot.	☐	☐
7. Eversti lähetti droonin seuraamaan pullon heittäjää.	☐	☐
8. Nemo asui pienessä talossa maalla.	☐	☐
9. Nemon kylpyhuoneessa oli ämpäri, jossa oli sameaa vettä.	☐	☐
10. Nautiluksessa oli 2 000 horroskapselia.	☐	☐
11. Kun ihmiset menivät kapseluihin, perheenjäsenet halusivat toisiaan.	☐	☐
12. Viimeinen kapseli kuului komissaarille.	☐	☐

Tapahtumat järjestykseen

Missä järjestyksessä asiat tapahtuvat kirjassa? Kirjoita ruutuun numero 1–8. Numero 1 on ensimmäinen tapahtuma. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

- ☐ Johtajat äänestivät vanhojen Ruurikien aktivoinnista.
- ☐ Tulimeri peitti koko Maapallon.
- ☐ Ruurik kysyi komissaarilta arvonnasta.
- ☐ RUR-20 odotti Nemoa nojatuolissa.
- ☐ RUR-20 avasi silmänsä varastossa.
- ☐ Komeetan kappale osui Plutoon.
- ☐ Johtajat katsoivat YK:n presidentin puheen.
- ☐ Ruurik painoi Caruanan kapselin sulkunappia.

Kuka sanoi?

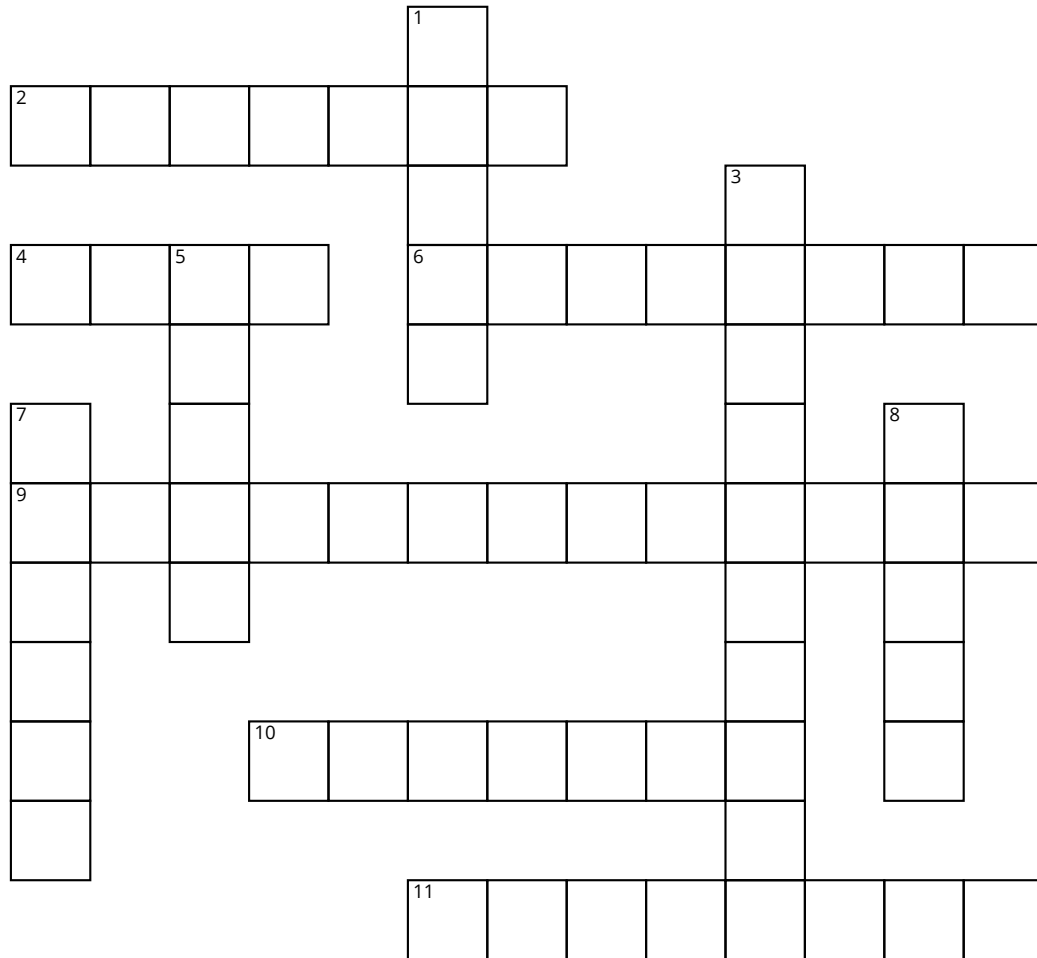
Kuka sanoo näin kirjassa? Valitse nimi laatikosta ja kirjoita se viivalle. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

Carlsen · Caruana · presidentti · Rapport · Oro · komissaari · eversti · Nemo

1. ”Ehkä se osuu Pluton toiselle puolelle.” _____
2. ”Haluan korostaa, että meillä ei ole mitään syytä huoleen tai pakokauhuun.” _____
3. ”He joutuvat pakokauhuun valtaan.” _____
4. ”Jos Ruurikin kaltaisia olentoja on enemmän kuin yksi... Sillä voi olla yllättäviä seurauksia.” _____
5. ”Ruurik on ihmisten puolustaja.” _____
6. ”Helppohan sinun on sanoa.” _____
7. ”Ne valehtelevat meille!” _____

Sanaristikko

Lue vihjeet. Kirjoita vastaukset ruutuihin. Jokaiseen ruutuun tulee 1 kirjain. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

Vaakaan

- 2 Paikka, jossa vanhat Ruurikit olivat kaapeissa.
- 4 Luvun 7 henkilö, joka heitti polttopullon.
- 6 Ihmisen näköinen kone. Eversti mietti, oliko sillä tunteita.
- 9 Läpinäkyvä kotelo, jossa ihmiset nukkuivat.
- 10 Henkilö, jolla oli pyöreät silmälasit ja tuuhea tukka.
- 11 Instituutin suuri avaruusalus.

Pystyyn

- 1 Planeetta, josta piti tulla ihmisten uusi koti.
- 3 Hän sanoi kokouksessa: ”Äänestetään.”
- 5 Korkea seinä, jonka päällä sotilaat seisoivat.
- 7 Peli, jossa on kuningas, ratsu ja torni.
- 8 Kääpiöplaneetta, jossa Nakamura ja Carlsen olivat.

Keskustelu- ja kirjoitustehtäviä

Keskustele parin tai ryhmän kanssa. Voit myös kirjoittaa vastaukset viivoille. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

1. Luvussa 7 RUR-20 sanoo Nemolle: ”Tämä on shakkinappula. Pieni, mitätön pelinappula, joka tekee, mitä käsketään. Ja sitten se poistuu pelistä. Aivan kuten sinä.” Mitä RUR-20 tarkoittaa? Ketkä muut kirjassa ovat kuin pelinappuloita?

2. Luvussa 8 Ruurik kysyy arvonnasta. Oliko arvonta reilu? Miksi tai miksi ei?

3. Mitä Caruana ajattelee Ruurikista? Pitääkö Ruurik Caruanasta? Mitä sinä arvaat?

4. Mikä komeetta Olas oikeastaan oli? Kirja ei kerro sitä. Mitä sinä arvaat? Miksi?

5. Ruurik ajattelee kirjan lopussa: ”Me olemme ihmiskunnan suurin saavutus.” Mitä mieltä sinä olet kirjan lopusta? Miksi?

- 6. Caruana aikoi sanoa vielä jotain, mutta kapseli sulkeutui. Mitä Caruana aikoi sanoa? Kirjoita hänen viimeiset sanansa.**

Tiedonhakutehtäviä

Etsi tietoa kirjastosta tai internetistä. Kirjoita vastaus viivoille. Tee tämä tehtävä, kun olet lukenut koko kirjan.

1. Kirja alkaa Plutosta. Pluto on oikea kääpiöplaneetta aurinkokunnassamme.

a) Milloin Pluto löydettiin?

b) Pluto oli ennen planeetta. Milloin siitä tuli kääpiöplaneetta?

2. Kirjassa komeetta Olas lähestyy Maapalloa. Komeettoja on oikeasti avaruudessa.

a) Mistä komeetta on tehty?

b) Komeetalle kasvaa pitkä häntä, kun se on lähellä Aurinkoa. Miksi?

c) Komeetalla on toinen suomenkielinen nimi. Mikä se on?

3. Kirjan androidien nimissä on kirjaimet RUR. Samat kirjaimet ovat vanhan näytelmän nimessä: R.U.R. Vinkki: hae sanoilla R.U.R. näytelmä.

a) Kuka kirjoitti näytelmän R.U.R.?

b) Mitä robotit tekevät näytelmässä?

c) Mikä tuttu sana tuli tästä näytelmästä?
